

WOJEWODA MAZOWIECKI

WK-I.431.1.75.2022

Warszawa, 2 stycznia 2023 r.

Pan
Piotr Remiszewski
Burmistrz Miasta Milanówka

Urząd Miasta Milanówka
ul. T. Kościuszki 45
05-822 Milanówek

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy o wojewodzie i administracji rządowej w województwie¹, art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy o kontroli w administracji rządowej² kontroler: Andrzej Nieszporek – starszy inspektor wojewódzki w Wydziale Kontroli Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie, przeprowadził w dniach od 18 do 29 lipca 2022 r. kontrolę problemową w Urzędzie Miasta Milanówka, z siedzibą w Milanówku przy ul. T. Kościuszki 45.

Kontrolą objęto stan realizacji zadania z zakresu administracji rządowej w przedmiocie działalności urzędu stanu cywilnego w okresie od 1 stycznia 2021 r. do 6 lipca 2022 r.

Nawiązując do projektu wystąpienia pokontrolnego z 6 grudnia 2022 r., do którego nie wniesiono zastrzeżeń, przekazuję Panu Burmistrzowi wystąpienie pokontrolne.

W kontrolowanym okresie dokonano rejestracji 3 urodzeń, 99 małżeństw i 246 zgonów, zdarzeń, które nastąpiły poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej w państwie, w którym nie jest prowadzona rejestracja stanu cywilnego, 64 czynności przeniesienia do rejestru stanu cywilnego

¹ Ustawa z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2022 r. poz. 135, ze zm.).

² Ustawa z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 224).

treści zagranicznego dokumentu stanu cywilnego, 20 czynności sprostowania aktu stanu cywilnego i 42 czynności uzupełnienia aktu stanu cywilnego. Ponadto wydano 4070 odpisów aktów stanu cywilnego, 8 zaświadczeń stwierdzających, że zgodnie z prawem polskim można zawrzeć małżeństwo, 15 zaświadczeń o stanie cywilnym, a także 21 decyzji o zmianie imienia i nazwiska.

W kontrolowanym okresie nie wydawano decyzji w przedmiocie odmowy dokonania czynności z zakresu rejestracji stanu cywilnego ani w sprawie umorzenia postępowania, jak również zaświadczeń o nieposiadaniu księgi stanu cywilnego oraz zaświadczeń o zamieszczonych lub niezamieszczonych danych wnioskodawcy w rejestrze stanu cywilnego.

Badaniu poddano 3 akty urodzenia, 10 aktów małżeństwa, w tym: 5 aktów sporządzonych po zawarciu małżeństwa przed Kierownikiem Urzędu Stanu Cywilnego (dalej: Kierownik USC) i 5 aktów sporządzonych po zawarciu małżeństwa przed duchownym, w sposób określony w art. 1 § 2 i 3 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego³, 5 aktów zgonu, a także: 3 czynności przeniesienia do rejestru stanu cywilnego treści zagranicznego dokumentu stanu cywilnego, 3 czynności sprostowania aktu stanu cywilnego, 3 czynności uzupełnienia aktu stanu cywilnego, 2 czynności polegające na rejestracji zdarzeń, które nastąpiły poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej w państwie, w którym nie jest prowadzona rejestracja stanu cywilnego, 3 zaświadczenia o tym, że zgodnie z prawem polskim można zawrzeć małżeństwo, 3 zaświadczenia o stanie cywilnym oraz 3 decyzje wydane na podstawie ustawy o zmianie imienia i nazwiska⁴.

Rejestracji stanu cywilnego w rejestrze stanu cywilnego dokonywał w poddanych kontroli sprawach Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego (dalej: USC), zgodnie z właściwością określoną w art. 9 ust. 1 oraz art. 13 ust. 1 i 2 ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego⁵, uwierzytelniając akty stanu cywilnego przez złożenie podpisu elektronicznego weryfikowanego za pomocą certyfikatu wydanego przez ministra cyfryzacji.

Wszystkie poddane badaniu akty sporządzono z zachowaniem terminów określonych w art. 52 ust. 1, art. 86 ust. 1 i 3 oraz art. 92 ust. 1 p.a.s.c. Poddane kontroli akty urodzenia małżeństwa oraz akty zgonu zawierały elementy określone odpowiednio w art. 60, art. 88 ust. 1 oraz art. 95 ust. 1 p.a.s.c.

³ Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1359).

⁴ Ustawa z dnia 17 października 2008 r. o zmianie imienia i nazwiska (Dz. U. z 2021 r. poz. 1988).

Oznaczenia wszystkich spraw poddanych badaniu wskazano w arkuszach ustaleń kontroli, które dołączono do akt kontroli.

⁵ Ustawa z dnia 28 listopada 2014 r. Prawo o aktach stanu cywilnego (Dz. U. z 2022 r. poz. 1681, ze zm.), dalej: p.a.s.c.

Akty stanu cywilnego oznaczone zostały oddzielenie dla każdego rodzaju zdarzenia, zgodnie z art. 19 ust. 1 p.a.s.c. Oznaczenia aktów stanu cywilnego zostały nadane przez system teleinformatyczny, zgodnie z zasadami określonymi w § 42 ust. 2 rozporządzenia w sprawie sposobu prowadzenia rejestru stanu cywilnego oraz akt zbiorowych rejestracji stanu cywilnego⁶.

Czynności z zakresu rejestracji stanu cywilnego polegające na sprostowaniu, uzupełnieniu, rejestracji zdarzenia, które nastąpiło poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, transkrypcji oraz odtworzeniu zagranicznego aktu stanu cywilnego – dokonano w formie czynności materialno-technicznej, zgodnie z art. 35 ust. 3, art. 37 ust. 3, art. 99 ust. 1 oraz art. 105 ust. 1 p.a.s.c.

Zagadnienie spełnienia przez Kierownika USC obowiązków informacyjnych polegających na powiadamianiu osób, których akt dotyczy o zamiarze sprostowania lub uzupełnienia ich aktu stanu cywilnego nie było przedmiotem oceny, ponieważ we wszystkich badanych przypadkach sprostowań, uzupełnień, transkrypcji oraz odtworzenia zagranicznego aktu stanu cywilnego czynności dotyczyły aktów urodzenia wnioskodawców lub ich małoletnich dzieci (drugi rodzic pozbawiony praw rodzicielskich) oraz aktów zgonu.

Akta zbiorowe do poddanych kontroli aktów urodzenia, małżeństwa i zgonu prowadzone były w formie papierowej, w porządku chronologicznym, a także zawierały dokumenty stanowiące podstawę dokonania czynności z zakresu rejestracji stanu cywilnego. W aktach zbiorowych do aktów urodzeń znajdowały się karty urodzenia oraz protokół zgłoszenia urodzenia, w aktach zbiorowych do aktów małżeństwa znajdują się zapewnienia o braku okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa oraz zaświadczenie stwierdzające brak okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa i zaświadczenie wydane przez duchownego, o którym mowa w art. 8 § 2 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego albo protokół przyjęcia przez Kierownika USC oświadczeń o wstąpieniu w związek małżeński, natomiast w aktach zbiorowych do aktów zgonu znajdowały się karty zgonu oraz protokoły zgłoszenia zgonu. Ponadto ustalono, że dokumenty stanowiące akta zbiorowe rejestracji stanu cywilnego są prawidłowo oznaczone, przechowywane w odpowiednich warunkach i są właściwie zabezpieczone, z zachowaniem wymogów określonych w art. 27 ust. 1 i 2 p.a.s.c.

Zaświadczenia o tym, że zgodnie z prawem polskim można zawrzeć małżeństwo, a także o stanie cywilnym wydano z zachowaniem terminu wskazanego w art. 217 § 3 k.p.a.⁷.

⁶ Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 9 lutego 2015 r. w sprawie sposobu prowadzenia rejestru stanu cywilnego oraz akt zbiorowych rejestracji stanu cywilnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 1904).

⁷ Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2022 r. poz. 2000, ze zm.) – dalej k.p.a.

W przypadku aktów stanu cywilnego sporządzonych na podstawie art. 99, p.a.s.c., oraz art. 104 p.a.s.c., Kierownik USC zamieścił adnotację informującą o okolicznościach i podstawie rejestracji aktów, zgodnie z wymogiem określonym w art. 23 oraz art. 105 ust. 1 p.a.s.c.

Wydane z urzędu odpisy skrócone aktów urodzenia, małżeństwa oraz zgonu zostały wydane niezwłocznie, w każdym przypadku w dniu ich sporządzenia.

We wszystkich poddanych badaniu przypadkach prawidłowo realizowano obowiązek polegający na zamieszczaniu wymaganych wzmianek i przypisków.

Poddane kontroli decyzje w sprawie zmiany nazwiska wydana została zgodnie z właściwością organu określoną odpowiednio w art. 12 ust. 1 ustawy o zmianie imienia i nazwiska, z zachowaniem terminu określonego w art. 35 § 3 Kodeksu postępowania administracyjnego. Przedmiotowe decyzje zawierały wszystkie wymagane elementy.

Ustalono, że wysokość pobranej opłaty skarbowej za sporządzenie poddanych kontroli aktów małżeństwa, wydanie odpisu pełnego aktu stanu cywilnego po dokonanych czynnościach sprostowania, uzupełnienia, transkrypcji, odtworzenia zagranicznego aktu stanu cywilnego, a także za wydanie decyzji o zmianie nazwiska i zaświadczeń stwierdzających, że zgodnie z prawem polskim można zawrzeć małżeństwo oraz zaświadczeń o stanie cywilnym – była zgodna z określoną w części I pkt 1 i 7 oraz w części II ust. 1 pkt 1, 2, 3, 6, 7, 8 i 10 załącznika do ustawy o opłacie skarbowej⁸.

Osoby zatrudnione w okresie objętym kontrolą na stanowisku Kierownika USC i zastępcy Kierownika USC spełniały wymogi do zajmowania tego rodzaju stanowisk w zakresie wykształcenia i doświadczenia zawodowego, określone w art. 8 ust. 1 p.a.s.c.

W wyniku kontroli stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Wystąpienie do właściwego Kierownika USC o przesłanie zapewnień o braku okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa z przekroczeniem terminu określonego w art. 82 ust. 1 p.a.s.c., zgodnie z którym: *„Kierownik urzędu stanu cywilnego, który sporządził akt małżeństwa na podstawie zaświadczenia stwierdzającego brak okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa i zaświadczenia stwierdzającego, że oświadczenia o wstąpieniu w związek małżeński zostały złożone w obecności duchownego, występuje, w terminie jednego dnia roboczego od dnia sporządzenia aktu małżeństwa, do kierownika urzędu stanu*

⁸ Ustawa z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej (Dz. U. z 2022 r. poz. 2142, ze zm.).

cywilnego, który przyjął zapewnienie, o przestanie zapewnienia wraz z zezwoleniem na wstąpienie w związek małżeński w przypadkach wymaganych przez przepisy Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego". W analizowanym przypadku przedmiotowy obowiązek wykonano w 4. dniu roboczym, licząc od dnia sporządzenia aktu małżeństwa.

2. Nieudokumentowanie doręczeń zaświadczeń stwierdzających, że zgodnie z prawem polskim można zawrzeć małżeństwo, zaświadczeń o stanie cywilnym oraz odpisów zupełnych aktu stanu cywilnego wydawanych w związku z dokonaniem czynności rejestracji stanu cywilnego polegających na sprostowaniu lub uzupełnieniu aktu stanu cywilnego, rejestracji zdarzenia na podstawie art. 99 p.a.s.c. oraz transkrypcji zagranicznego aktu stanu cywilnego, czym naruszono postanowienia art. 39 § 2 k.p.a.

Ponadto w wyniku kontroli stwierdzono brak udokumentowania daty wpływu wniosków o wydanie zaświadczeń stwierdzających, że zgodnie z prawem polskim można zawrzeć małżeństwo oraz zaświadczeń o stanie cywilnym, czym naruszono postanowienia z § 42 ust. 2 instrukcji kancelaryjnej⁹, zgodnie z którym: „*Po zarejestrowaniu przesyłki na nośniku papierowym punkt kancelaryjny umieszcza i wypełnia pieczęć wpływu na pierwszej stronie pisma lub, w przypadku gdy nie ma możliwości otwarcia koperty, na kopercie*”.

Przedstawiając powyższe informuję, że realizację zadania w zakresie działalności urzędu stanu cywilnego ocenia się **pozytywnie pomimo stwierdzonych nieprawidłowości**.

Mając na uwadze powyższe ustalenia, zobowiązuje Burmistrza Miasta Milanówek do podjęcia działań w celu wyeliminowania stwierdzonych nieprawidłowości, a w szczególności do:

1. Terminowego występowania o przestanie zapewnień o braku okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa do kierownika USC, który je przyjął, jeżeli właściwym do sporządzenia aktu małżeństwa jest Kierownik USC w Milanówku.
2. Dokumentowania faktu doręczenia zaświadczeń stwierdzających, że zgodnie z prawem polskim można zawrzeć małżeństwo, zaświadczeń o stanie cywilnym oraz odpisów zupełnych aktu stanu cywilnego wydawanych w związku z dokonaniem czynności rejestracji stanu

⁹ Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 stycznia 2011 r. w sprawie instrukcji kancelaryjnej, jednolitych rzeczowych wykazów akt oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwów zakładowych (Dz. U. Nr 14 poz. 67, ze sprost.).

cywilnego polegających na sprostowaniu lub uzupełnieniu aktu stanu cywilnego, rejestracji zdarzenia na podstawie art. 99 p.a.s.c. oraz transkrypcji zagranicznego aktu stanu cywilnego.

Ponadto zwracam uwagę na konieczność dokumentowania daty wpływu wniosków o wydanie zaświadczeń stwierdzających, że zgodnie z prawem polskim można zawrzeć małżeństwo oraz zaświadczeń o stanie cywilnym.

Przedstawiając powyższe informuję, że zgodnie z art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze oraz zobowiązuję Pana Burmistrza na podstawie art. 49 ww. ustawy do przekazania, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, pisemnej informacji o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków pokontrolnych lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

*Z up. Wojewody Mazowieckiego
Artur Subda
Dyrektor Wydziału Kontroli*